

Puhe: Leppävaaran Eläkkeensaajat ry 40 - vuotta
aika: 26.10.2011
toiminnanjohtaja Timo Kokko
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

ARVOISA JUHLIVA YHDISTYS SEKÄ JUHLA VÄKI

Neljäkymmentä vuotta Eläkkeensaajien yhdistystoimintaa on erittäin kunnioitettava ja hatun noston arvoinen suoritus. Eteenpäin kuviteltuna se tuntuu todella pitkältä ajalta, mutta taaksepäin ajateltuna ja muisteltuna se ei niin pitkältä tunnukaan.

Tiedämme ja muistamme, näin jälkeensä ajateltuna, että yhteiskuntamme on tämän 40 vuoden aikana kokenut melkoisia muutoksia joiden ansiosta monet tekniset välineet kuuluvat nyt luontevasti eläkkeensaajan jokapäiväiseen elämään.

Teknistymisen haittapuolena on tosin se, että monet iäkkäämmät kansalaisemme uhkaavat jäädä monissa asioissa vaille lähipalvelujaan koska monet tahot ovat panostamassa palveluissaan pelkästään tietotekniikkaan ja internettiin. Olkoon tästä esimerkkinä vaikka pankkipalvelut joissa asiakkaita yritetään väen vängällä ohjata verkkoon. Viime keväästä asti olemme käyneet kampanjaa kohtuuhintaisten pankkipalvelujen puolesta ja tuoneet esille sitä, että läheskään kaikilla kansalaisillamme ei ole mahdollisuutta hoitaa pankkiasioitaan nettipankissa. Myös kohtuuhintaisia konttoripalveluja tarvitaan.

Teknistymisen hyviin puoliin liittyen katsoin ihailulla teidän yhdistyksenne omilta internet-sivuilta sitä toiminnan määrää, jota jäsenillenne tarjoatte. Lisäksi kiinnitin huomiota uusiin ja erittäin hienoihin nettisivuihinne. Niiltä löytyy tietoa hurja määrä ryyditettynä hienolla kuvakavalkadilla toimintanne sisällöstä. Internet-sivut ovatkin tänä päivänä hieno käyntikortti yhdistyksillemme. Ne toimivat myös erinomaisena jäsenhankinnan tukena ja tiedotusväylänä.

Yhdistyksenne toimintataipaleen varrella on varmasti vastaanne tullut koko elämän kirjo, onnistumisen iloista vastoinkäymisiin. Tulevaisuus taas tuo koko ajan uusia haasteita jotka tulevat muovaamaan toimintanne tulevia vuosikymmeniä vielä moneen kertaan. Olette oiva esimerkki siitä ennaltaehkäisevästä terveystoiminnasta jota yhdistyksissämme tehdään ympäri Suomen.

Hyvät kuulijat

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry tapasi eduskunnan eduskuntaryhmien edustajat torstaina 20.10.2011. Tapaamisen tarkoituksena oli viedä valtakunnan päättäjien tietoon niitä tärkeitä asioita, jotka koskettavat jäsenkuntamme arkea.

Samalla kun totesimme tyytyväisinä, että hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus vanhuspalvelulaista, kiirehdimme lain valmistelua ja sen voimaan saattamista viimeistään vuoden 2013 alusta. Edellisen hallituksen aikana toteutettu lain valmistelutyö ja lakiluonnokseen annetut lausunnot muodostavat mielestämme hyvän pohjan ripeälle lain jatkovalmistelulle.

Palvelujen todellinen tarve ja niiden kiireellisyys ovat ikäihmisten kannalta aina mekaanisia ikärajoja tärkeämpää. Kun palvelujen tarve on todettu, tulee niitä tarvitsevilla olla oikeus tarpeen edellyttämiin palveluihin. Omana mielipiteenäni voisin jopa sanoa, että niihin tulee olla erityisoikeus. Lakiin onkin syytä kirjata mahdollisimman selkeästi vanhusten subjektiivinen oikeus tarpeen edellyttämään hoitoon ja tukeen. Lain tulee kattaa myös kotiin annettavat palvelut ja lisäksi lain piiriin tulee mielestämme kirjata omais- ja läheishoitajien asema ja heille kuuluvat palvelut. Omaishoidontuen maksaminen on perusteltua siirtää Kelalle.

Rinnan palvelujen riittävyyden kanssa on huolehdittava niiden laadusta.

Tutkimusten mukaan laatu riippuu muun muassa henkilömitoituksesta. Laadun lähtökohdat on säädettävä laissa ja tarvittaessa niistä on annettava yksityiskohtaisemmat velvoitteet muilla säädöksillä.

Lain ja säädösten toteutumista on valvottava tehokkaasti. Valvonta ei voi nojata yksin henkilökunnan toteuttamaan valvontaan. Lakiin on syytä kirjata selkeästi valvontaan liittyvät velvoitteet, valvovien viranomaisten toimivalta ja laiminlyönneistä seuraavat sanktiot. Jotta lailla taataan tarpeen mukaiset laadukkaat vanhuspalvelut, on siihen kirjattava selkeä vastuu palvelujen järjestämisestä ja siihen on osoitettava riittävät voimavarat.

Indeksijärjestelmä ja indeksin rakenne ovat ensiarvoisen tärkeitä eläkkeen ostovoiman kehittymiselle. Nykyinen työeläkkeiden ns. taitettu indeksi ei mielestämme kohtele eläketuloja oikeudenmukaisesti. Eläketulon kehitys jää liikaa ansiotulojen kehityksestä. Vuodesta 1995 vuoteen 2010 ansiotasoindeksi on noussut kaksi kertaa enemmän kuin työeläkeindeksi. EU maissa köyhyysraja on 60 %:ssa väestön käytettävissä olevasta keskitulosta (mediaanitulosta). Palkkojen lähes jatkuva, reilusti eläkkeitä nopeampi kasvu johtaa siihen, että eläkkeensaajien suuri enemmistö kulkee eläkevuosinaan kohti tätä köyhyysrajaa.

Mielestämme palkkojen painoarvoa on työeläkeindeksissä nostettava. On myös selvitettävä vaihtoehtoja, miten pienet työeläkkeet voidaan indeksitarkistuksissa huomioida nykyistä paremmin.

Eduskuntavaalien eläkeindeksikeskustelun jälkeen on mielestämme tärkeää, että hallitusohjelmaan on kirjattu työryhmän asettamisesta arvioimaan työeläkeindeksijärjestelmän mahdollisia muutostarpeita. Ohjelmassa luvataan huolehtia siitä, että eläkkeensaajien edustus on mukana tässä selvitystyössä.

Kiirehdimme tämän selvitystyön käynnistämistä ja totesimme, että Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on oikea taho edustamaan eläkkeensaajia tässä tärkeässä työryhmässä.

Verotuksen osalta totesimme seuraavaa:

Välillisten verojen ja erilaisten kulutusverojen korottaminen koskee kipeimmin pieni ja keskituloihin, joihin valtaosa eläkkeensaajista kuuluu. Mielestämme kaikissa verolinjauksissa on otettava huomioon veronmaksukyky. Verotuksen on osaltaan edistettävä sosiaalista tasa-arvoa. Verotto-
man eläkkeen alarajaa on mielestämme nostettava. Eläkkeiden verotus ei saa millään tulotasolla olla palkkatulon verotusta ankarampaa. Palkkaverotukseen mahdollisesti annettavat huojennukset on tasavertaisesti annettava myös eläkkeensaajille.

Hyvinvointipalvelut ja erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelut ovat eläkkeensaajille ja ikääntyneelle väestölle erityisen tärkeitä. Julkisella vallalla on vastuu palveluista.

Valtiovallan on mielestämme turvattava riittävät edellytykset laadukkaille palveluille koko maassa. Kuntarakenteen muutoksessa kannamme erityistä huolta lähipalveluista.

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toiminnalla on kansalaisten hyvinvoinnille ja myös kansantaloudelle tärkeä ja kasvava merkitys. Järjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseksi edellytimme, että Raha-automaattiyhdistyksen tuotto suunnataan leikkaamattomana sosiaali- ja terveysjärjestöille.

Hyvät ystävät

Seuraavien vuosien keskeisiä ilmiöitä maassamme tulee olemaan ikääntyvä Suomi.

Liittomme mielestä sen tulisi myös selvästi näkyä kaikissa valtakuntamme toiminnoissa. Mielestäni - toisin kuin jotkut antavat ymmärtää - ikääntyvä Suomi ei todellakaan välttämättä ole ikävä Suomi. Painoa yhteiskunnassamme täytyy osoittaa sellaisiin sosiaali- ja terveyspalvelutoimintoihin, joilla tuetaan ikäihmisten mahdollisuuksia osallistua sekä olla aktiivinen ja tuottava yhteiskunnan jäsen vaikka ikää on jo kertynyt. Kuulluksi tuleminen itseään koskevissa asioissa kaikilla valtakuntamme tasoilla on ikäihmisille erittäin tärkeää. Muistutan, että eläkeläisjärjestöjen Tns Gallupilla 2010 teettämässä tutkimuksessa ikääntyvät kansalaisemme kokivat, asteikolla 1 - 10, tulevansa kuulluksi arvosanalla 4,56!

Edellisistä asioista suorana seurauksena on mielestäni arvokas vanheneminen niin, että ikääntyvällä hoivaa ja hoitoa tarvitsevalla henkilöllä olisi osallisuus omaan elämäänsä. Itsemääräämisoikeuden on säilyttävä aina myös ihmisen viimeisinä elinvuosina. Ikääntyminen ja vanhuus ovat vuorollaan meidän jokaisen tulevaisuutta. Toivottavasti se on myös onnen aikaa meille kaikille.

Arvoisa juhlayleisö

Erittäin osuvan ja aina ajankohtaisen sananlaskun mukaan ei vierivä kivi sammaloidu. Olkoon siis toimintanne sammaleet kaukana pitävää ja houkuttelevaa myös tulevina vuosikymmeninä. Näin talven tulon ollessa jo ovella muistakaamme seuraava tosiasia:

Latua pitkin hiihtäminen on kaikkein raskainta sille, joka pohjan ensimmäisenä tekee tai sen lumisateen jäljiltä ensimmäisenä hiihtää auki. Seuraavien on jo paljon helpompi samaa latua pitkin sivakoida. Löytyköön näitä ladunaukojia, naisia ja miehiä, mahdollisimman paljon jäsentenne joukosta myös tulevaisuudessa. Voimia teille hyvät puuhamiehet ja -naiset tekemässänne arvokkaassa järjestöt yössä Eläkkeensaajien jäsenten hyväksi.

Valitettavan monelle yksinäisyys on jokapäiväinen seuralainen yhä tänäkin päivänä mutta näin ei todellakaan tarvitsisi olla. Toimintaamme mukaan lähtijältä yksinäisyys on ainakin pois pyyhkäisty kerta laakilla.

Lopuksi haluan toivottaa juhlivalle yhdistyksellenne onnea juhlapäivänne johdosta ja kiittää Teitä hyvästä yhteistyöstä EKL:n kanssa. Teille kaikille, arvoisa juhlaväki, haluan toivottaa menestystä, terveyttä ja toimeliasta tulevaisuutta sekä oikein aurinkoista vuoden jatkoa. Koetetaan pitää toisistamme huolta.